

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัย
ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคสินธุ์
เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ตลอดจนศึกษาข้อคิดเห็นอันๆ
เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมี
สมมติฐานการวิจัยว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามตามมาตรฐานประมาณค่า จำนวน
40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .965

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาภาคสินธุ์ เขต 1 จำนวน 2,747 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนในสถานศึกษานาcleik
จำนวน 417 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษานาclklag จำนวน 818 คน และครูผู้สอน
ในสถานศึกษานาcll จำนวน 1,512 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น แยกตามขนาดของสถานศึกษา กำหนด
ขนาด โดยใช้ตารางของเกรชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน 336 คน จำแนก
เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษานาclleik จำนวน 51 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษานาclklag
จำนวน 100 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษานาcll จำนวน 185 คน

ผลการวิจัย พนบว่า

1. สภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พนบว่า อยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ค้านการสอน ($\bar{x} = 3.80$) ค้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 3.72$) และค้านการประเมินผล ($\bar{x} = 3.64$)
2. สภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏผล ดังนี้
  - 2.1 ครูผู้สอนในสถานศึกษานาดเล็ก มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พนบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ค้าน คือ ค้านการสอน ($\bar{x} = 3.69$) ค้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 3.53$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ค้าน คือ ค้านการประเมินผล ($\bar{x} = 3.47$)
  - 2.2 ครูผู้สอนในสถานศึกษานาดกลาง มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พนบว่า อยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ค้านการสอน ($\bar{x} = 3.82$) ค้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 3.76$) และค้านการประเมินผล ($\bar{x} = 3.66$)
  - 2.3 ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พนบว่า อยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ค้านการสอน ($\bar{x} = 3.82$) ค้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 3.76$) และค้านการประเมินผล ($\bar{x} = 3.68$)
3. สภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน ปรากฏผล ดังนี้
  - 3.1 ค้านการเตรียมการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พนบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและวัยของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.94$) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.90$) และการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.85$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ) การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้และแผนการสอน ($\bar{x} = 3.38$) และการศึกษา ยุทธศาสตร์การสอนเทคโนโลยีวิชีสอนที่หลากหลายและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.35$)

3.2 ด้านการสอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับวิชาที่สอนอย่าง หลากหลาย ($\bar{x} = 3.94$) การจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถและอาชีวะผู้เรียน เป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 3.90$) และ การส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง ($\bar{x} = 3.89$)

3.3 ด้านการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การเก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.85$) การเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน, การนำแนวคิด การประเมินผลจากผู้เรียนและผู้ปกครองไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในครั้ง ต่อไป ($\bar{x} = 3.82$) และ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง ($\bar{x} = 3.76$)

4. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ ทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษานادีลึก มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้สอน ในสถานศึกษานาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูผู้สอน ในสถานศึกษานาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา เรียงลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในแต่ละด้าน คือ การจัดทำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัด การเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 29.38 ควรจัดกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านของนักเรียนและ

ให้นักเรียนลงทะเบียนปีบัตรด้วยตัวเองเดิมที่ กิตเป็นร้อยละ 41.7 และควรจัดให้มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีการรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ กิตเป็นร้อยละ 42.20 ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน พบร่วมกันในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการสอนทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินงานตามกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ จากองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนรู้ที่ครุ่นได้จัดเตรียมไว้ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูผู้สอนโดยส่วนมากได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ข้อมูลความรู้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับวิชาที่เรียนอย่างหลากหลายโดยการจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถและความสามารถและเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง พร้อมกับส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิญญุ เมืองนาค (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ يؤثرต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา 1 จังหวัดหนองบัวลำภู และพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนการสอนมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระธรรมอธิบดี ดวงกลาง (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนชั้นชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และพบว่ามีการดำเนินการในขั้นการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาณดา นรินทร (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 และผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากคือ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เช่นเดียวกัน

**2.2 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า**

ค้านการเตรียมการสอนและด้านการประเมินผล โดยรวม ครูผู้สอนในสถานศึกษานาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้สอนในสถานศึกษานาดกลางและสถานศึกษานาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการศึกษาภายในชุมชนเมืองที่สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่า ต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทย มีศักดิ์ศรีในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เป็นสิ่งที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องเร่งดำเนินการให้เห็นผลแห่งการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม แต่ในความเป็นจริงนั้น สถานศึกษาหลาย ๆ แห่ง ยังมีข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการ โดยมีเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความพร้อม ด้านอาคารสถานที่ ความพร้อมด้านบุคลากร ความพร้อมด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และข้อจำกัด ด้านเวลา โดยเฉพาะสถานศึกษานาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ยังประสบปัญหาดังที่กล่าวมาอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับภาระงานต่าง ๆ ที่ครุต้องรับผิดชอบบนอกเหนือจากการสอนมีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกัน ทำให้ครูมีความเห็นว่า การเตรียมการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้นั้นถึงแม้จะมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนมาก แต่ในบางครั้งครูก็ไม่มีเวลาพอที่จะดำเนินการตามกระบวนการจัดการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ จึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนมากกว่า ซึ่งต่างจากสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษานาดใหญ่ ที่ค่อนข้างจะมีความพร้อมมากกว่า ในด้านการบริหารจัดการ เช่น การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติการสอน การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดการเรียนการสอน ทำให้สามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวได้ส่งผลให้สถานศึกษานาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมการสอนและการประเมินผลแตกต่างกับสถานศึกษานาดกลางและสถานศึกษานาดใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ของสำราญ โอดาคร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ชั้นหัวหนอนคาย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีการดำเนินการงานแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระลักษณ์ ดวงกลาง (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหาสารคาม เขต 2 ซึ่งผล

การเปรียบเทียบการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

ส่วนครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่ามีผลสืบเนื่องมาจากความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนครูที่ค่อนข้างจะพร้อมกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ทำให้การมอบหมายภาระงานให้ครูแต่ละคนปฏิบัติสามารถดำเนินการได้่ายกกว่า และครูแต่ละคนถึงแม้ว่าจะมีภาระงานอย่างอื่นนอกเหนือจากการสอนอยู่บ้างก็ไม่ถึงกับเป็นภาระที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน และมีเวลาเพียงพอสำหรับการเตรียมการสอน ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาสาระที่จะสอน สื่อวัสดุประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงเครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลให้สถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาใหญ่ มีการดำเนินการด้านการเตรียมการสอน และการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำราญ โอดาคร (2547 : 124) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย และพบว่า สถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการดำเนินการแตกต่างกัน

ด้านการสอน พบว่า โดยรวม ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การกิจที่สำคัญของสถานศึกษาแต่ละแห่งคือ การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและนักศึกษาเพียงพอในอันที่จะสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ความเป็นสากล และผลแห่งการวิจัยครั้นนี้ ทำให้ทราบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ต่างมีความพยายามในอันที่จะจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ถึงแม้สถานศึกษาแต่ละแห่ง ถึงแม้จะมีสภาพและบริบทที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็สามารถดำเนินการภายใต้สภาพและบริบทที่แตกต่างกันออกไปได้เช่นเดียวกัน ซึ่งผลแห่งการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ผลการวิจัยด้านการสอน ของสถานศึกษาแต่ละขนาด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมพ พลธรรม (2545 : 126) ที่ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัด

สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษา อำเภอโภสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และพบว่า มีการดำเนินการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษาพบว่า ข้อที่มีผลลัพธ์สูงที่สุดในแต่ละค้าน คือ ควรจัดทำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านของนักเรียนและให้นักเรียนลงมือปฏิบัติอย่างเต็มที่ และควรจัดให้มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีการรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่สถานศึกษาเดลเละแห่งจะจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพยายาม ๆ ฝ่ายต่างให้ความสำคัญอย่างที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ถึงหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวประสบผลสำเร็จมากที่สุดคือการที่สถานศึกษาโดยการสนับสนุนของหน่วยงานศัลศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาร่วมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ส่งเสริมให้มีการจัดทำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและมีความทันสมัย เพื่อให้นักเรียนได้นำมาใช้ประกอบการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมหลังจากที่ได้เรียนรู้ในแต่ละรายวิชาไปแล้ว สอดคล้องกับผลวิจัยของ อุดมย์เดชา ฐานะ(2543: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนนั้นยังคงศึกษา สร้างสรรค์ความคิดเห็น จัดทำแผนการเรียน ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สร้างสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหน่องคาย เขต 1 และพบข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ การเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอและเหมาะสมและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรละเอียด คงกลาง (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนชั้งชั้นที่ 3-4 สร้างสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และพบข้อเสนอแนะที่สำคัญคือการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการวิจัยเรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ดังนี้

3.1.1 ผลจากการวิจัย พบว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินการสูงกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการสอน ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาร่วมไปถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการทั้งการจัดทำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการสอนที่ทันสมัย และมีความหลากหลายรวมทั้ง จัดทำแหล่งเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการเรียนรู้และศึกษาด้านค่าวัฒนธรรมอย่างเต็มที่

3.1.2 ด้านการประเมินผล พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ประกอบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างสมอและควรมีการรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ

3.1.3 ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า สถานศึกษานาดเล็ก มีการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษานาดกลางและขนาดใหญ่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน รวมไปถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่อยู่ในสถานศึกษานาดเล็ก ควรประสานความร่วมกันในการกำหนดแนวทางและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและอยู่ในระดับเดียวกับสถานศึกษานาดกลางและขนาดใหญ่

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการขัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑

3.2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ การส่งเสริมการขัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY